

Vzdělávací obor: **Osobnostní a sociální výchova**

Očekávaný výsledek učení: CSP-OSV-002-ZV9-008

Uplatňuje vhodné způsoby sociální interakce ve skupině v modelových situacích.

Popis úrovně: Splněno

- V modelové situaci reflektuje, jakým způsobem komunikoval s ohledem na sociální situaci.
- V modelových běžných i náročných situacích uplatňuje vhodné komunikační strategie.
- Reflektuje, jak pozorně vnímá způsoby komunikace druhých, aby mohl adekvátně reagovat, poskytovat zpětnou vazbu.
- Reflektuje různé úhly pohledu různých aktérů v komunikaci a možné postupy ke vzájemnému porozumění, nalezení kompromisu/konsenzu.

Celníci a pašeráci

Autor: Josef Valenta

Anotace

Žák rozpozná a pojmenuje v mluvené řeči i řeči těla signály nejistoty i jistoty a signály předstírání v komunikaci. V modelové herní situaci žák reguluje své chování tak, aby předstíral či zakrýval skutečnost. Žák pojmenovává, reflektuje a hodnotí i své klamavé chování. Aktivita rozvíjí citlivosti vůči komunikačním signálům i vůči vlastnímu chování a jednání.

Zadání pro žáky

Cíl:

Rozpoznávání signálů nejistoty i jistoty a signálů předstírání v komunikaci.

Aktivita je zaměřena na pozorování a analýza znaků v chování, zážitek klamání druhých v hrové situaci.

Zadání:

„Postup další činnosti bude následující: Až vysvětlím, dohodneme, kdo ze skupiny bude prvním pašerákem. Pašeráka a já odejdeme za dveře, kde mu ponechám kontraband a vrátím se. Pašerák poté musí 3(-5)x vstoupit do místnosti. Při jednom ze vstupů musí předmět mít u sebe. Vždy, když vejde, vy ostatní – jako byste byli celníky – mu kladete otázky týkající se pašování, ale i čehokoliv jiného, můžete jej též požádat, aby se prošel, usedl, vstal atd. Přitom ho pozorujete a pečlivě posloucháte, jak co říká a jak to říká. Nesmíte se jej však dotknout.“

Vždy po odchodu pašeráka si každý z Vás udělá poznámku, zda tentokrát pašerák pašované zboží měl u sebe nebo ne. Nakonec každý celník tipuje jeden či více příchodů jako příchody s pašovaným předmětem.“

Varianta: Vždy po odchodu pašeráka si nejprve každý napíše svůj tip a pak ho krátce sdílí se 1-2 dalšími.

Pak pašerák řekne, kdy předmět měl a kdy ne

Je dobré opakovat s více pašeráky.

Reflexe - otázky:

„Z čeho konkrétního usuzuješ/te v chování pašeráka na to, že předmět měl či neměl (tedy, že klamal nebo ne ...).

Pozorovatelé, viděli jste něco jako příznak klamání v řeči těla, zvuku řeči nebo ve slovech?

Čím nás mohl pašerák mást záměrně? Čím nezámyslně?

Máte stejnou/jinou zkušenost z podobných situací?

Pašeráci, jak jste prožívali situaci klamání?

Podařilo by se vám určit, „jak jste na to klamání šli“, jak jste ho dělali?

Máte s tím už zkušenost z jiných situací?“

Posléze učitel shrne poznatky a vysvětlí mechanismy a projevy předstírání a možnosti jejich rozpoznání.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
Klíčová kompetence k řešení problémů Spolupráce a týmová práce. KPP-TYM-000-ZV9-001	<i>Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.</i>	• zadávám úkol, kde budou žáci pracovat skupinově, v týmu • vytvářím různorodé pracovní skupiny, aby se žáci učili spolupracovat s jinými lidmi • diskutuji se žáky, co bylo přínosné pro splnění úkolu a co bude nutné ještě zlepšit • podporuji sdílení znalostí a vzájemné učení se jeden od druhého – vrstevnické učení • zařazuji do výuky aktivity k rozvoji kooperativního učení • podporuji společné rozhodování a řešení problémů • vedu žáky k reflexi a sebehodnocení zkušeností ve skupině, přehodnocení vlastních názorů a zpětnou vazbu

Metodický komentář pro učitele

Připravte si drobný předmět (malá obálka, knoflík ...), který zastoupí pašované zboží, a který lze dobře skrýt na těle.

Důležitý je dostatečný čas na všechny části reflexe, je možno průběh reflexí přizpůsobit.

V dalších lekcích je užitečné se k tématu znovu vracet, aby učení nabylo charakteru tréninku.

Je vhodné, aby učitel v těchto komunikačních aktivitách prošel sebezkušnostním tréninkem.

Popis ověřování

Učitel*ka sleduje, vede žáky k:

- citlivosti vůči komunikačním signálům i vůči vlastnímu chování a jednání
- reflexi komunikace, vlastní i druhých
- uplatnění zkušenosti v životních situacích

Zdroje

Volně podle: Valenta, J. Učíme (se) komunikovat (na pomoc osobnostní a sociální výchově ve školách). Kladno : AISIS, 2010.

K teorii: Valenta, J. Scénologie (každodenního) chování. Praha: AMU/KANT, 2011.